

Friidom

Lak-13
Uttatt fra
O.V. 2698/41
Mappe 49
Ekspl. 6
Arg. 1941
O.V. 2698/41
Jfr.

Nr. 6.

LANDSUTGAVE

1. årg.

2099

VÅRE MENN

I Møllergaten 19
der sitter våre menn.
I kamp for folkets frihet
gav de sin egen her.

Der sitter NORGES ære
og sannhets fanevakt,
fordi de ikke solgte
sitt land til fremmed makt!

På hvert et hjørne lusker
sivilkledt politi.
Snart er det bare bermen
og rasket som går fri.

På dommersetet troner,
betalt og kappekledd,
de menn, som vrenget loven
og trampet på vår rett!

Du som forrådde landet,
tro aldri, det blir ditt!
Kun de, som gav sin frihet,
kan gjøre Norge fritt!

Sperr hundre tusen inne,
slå ned til siste mann,
og gi din tyske herre
det folketomme land!

Vår dag vil engang komme.
Nu modnes vi for den.
Og alle landets fengsler
er fylt av våre menn!

Se Norges
Brevstykke
nr. 2, 1941

Den sterke er ikke redd
for å ydmyges.

Fridtjof Nansen.

Ikke mange navn blir så ofte tatt til inntekt for nasjonalsosialismen her hjemme som nettopp Fridtjof Nansen. Hans uttalelser blir revet ut av sin sammenheng og citeres og anføres i skrift og tale. Det er som de prøver å vise, har vi ikke nordmennene med oss idag, så har da hele den forrige generasjon av åndshøvdinge gått inn for våre ideer. Menn som Nansen, Ibsen, og Björnson er for lenge siden trådt inn i rekken som pionerene for N.S. her i landet.

Ikke noe er mere uriktig. En mann som Nansen kjempet mot enhver form for svever nasjonalsosialisme, ble opprørt over ethvert forsøk på undertrykkelse. For ham betydde menneskeliv meget mer enn landegrensene. Han spurte ikke etter opphav eller rase når det trengtes hjelp. For ham hadde ord som menneskekjærlighet, toleranse større verdi enn krigerære og gemansk folkefelles-

skap. Det var Nansen som skrev:
- Den største seier er å overvinne seg selv. Det gjelder vel ikke bare for individet, men også for folkene, for menneskesamfunnet. -
Hadde de ledende nazister forsøkt å sette seg bare litt inn i Fridtjof Nansens liv og gjerninger, vilde hans navn kanskje ha sluppet å bli besudlet ved å presses inn i N.S.-propagandaens plumpe og snevrene ramme.

Men så meget kan man vel ikke vente av de høye herrer.

Dagens Sitat

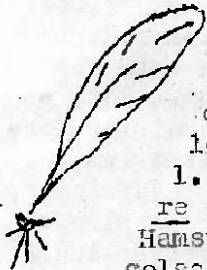
Svære tyske floskelhelte,
som med vold vil verden vælte,
pral og skrål og flagg på stang,
"Wacht am Rhein", som kalles sang,
det er mitt cernerings-belte.

Under Preussens dødning-forver-
sorgens sorte-hvideklut-
bryder dådens ledne larver
ej, som sangens rjerild, ut.
De kan sektens silke spinde
til en tid, men dor derinde.-
Just i sejren bor fopliset.
Preussens sward blir preusserriset.
Henrik Ibsen.

GÖTEBORG-POSTEN SKRIVER:

Mangelen på toystoffer er for tiden meget stor i Tyskland. Fra 1. juli vil således alt salg av klær bli forbuðt. Kun uniformer og arbeidsklær vil ennu være å få kjøpt.

Omkring 1000 aviser er inndratt. Det skylæes mangelen på papir og trykkeriarbeidere.

Prisen på "FRIDOM" er rimelig. Det fordræs kun to ting av leserne.

1. Avisen skal gå videre så snart den er lest. Hamstring eller ødelsiggelse av avisen er en forbrytelse mot det norske folk.

Tenk på arbeidet som ligger bak.
2. Alt snakk om hvordan De har fått den og gjetting om hvem som lager den nå opphøret. Det gagnar kun nazistene.

Ved oppfyllelse av disse betingelser vil De være sikret et nr. av "FRIDOM" hver måned.

FRAM FOR FRIDOM

INTET NYTT under solen

Utklipp av Bergens Aftenblad
29/7 - 16.

Tyskerne, Kulturens krone, vil gi enhver sin rett.

Det hollandske anti-ørløgråd har rettet tre spørsmål til medlemmene av begge fredskonferansene i Haag, angående fredsbestrebelsene etter krigen.

Det første av dem går ut på, om det vil være mulig og ønskelig å gjenoppta fredskonferansens arbeid. Herpå har den tyske juridiske representant ved begge Haagkonferansene, prof. i folkerett ved Münchens universitet, v. Stengel, iflg. Basler Nachrichten, gitt følgende svar:

1. Nei. Forøvrig ganske overflødig, ti den endelige og avgjørende seier vil og må tilfalle oss tyskere. Og dermed blir vi satt i stand til for fremtiden å holde alle fredsforstyrreere i sjakk, og ikke alene skjønke, sikre og opprettholde den varige og eneste sanne fred for oss selv, men også for den samlede civiliserte menneskehet. Krigens forløp hittil viser jo at av alle folk er vi tyskere av forsynet utsett til å gå i spissen for alle kulturfolkene og føre dem til den sikre fred under vår beskyttelse. For vi har ikke alene den nødvendige makt, og de nødvendige maktmidler, men også alle inngaver i høyeste potens, og utgjør kulturens krone innenfor alt det skapte. Derfor er det oss forbeholdt hva der ikke er lykkes noen nasjon hittil, nemlig å skjønke hele verdens fred.

2. Herav følger unødvendigheten av enhver fortsettelse av fredsbestrebelsere av enhver art, idet vi tyskerer heretter med herredømme over de urolige naboer også overtar stillingen og oppgaven som eneste fredspositiv og vil hevde den med egen kraft til alle sider. Vi skal vite å kvæle enhver fredsforstyrrende tendens i fødselen.

3. Underkastelse under vår i hver henseende overlegne ledelse er derfor for enhver nasjon det eneste og sikreste middel til en blomstrende tilvarelse. Og dette gjelder også særlig de nøytrale, som vil gjøre vel i frivillig å slutte seg til oss tyskerer og betro seg til vår veretekt. I disse alvorlige splittelsens tider

er det hellbringende og et vidnesbyrd om klok forutseendhet å slutte seg til et mektig overhode. Ti å gjøre seg vel-fortjent av den mektige arvearve, er å få en god fremtidens sed. Der gis in-tet følsommere og ideellere folk enn oss tyskere, og derfor er enhver folke-rett fullstendig overflødig, fordi vi av eget instinkt og ganske av oss selv gir enhver sin rett.

Varsko!

En må være forberedt på allslekt råtteneskap når det gjelder U.S.

Anonyme anmeldelser og angiveri er verdige midler for de hjertlige nazi-ster. Fra Bergen meldes at sakfører Holm-Nilsen og kriminalbetjent Ejvengen driver landsmenn i døden på den simp-leste og mest generøse måte.

Er det noen som tenker seg ut av landet kan de bare henvende seg til disse karene. De ordner med skipslei-ghet og utstyr. Har man kommet et stykke til havs blir man priset av et tysk krigsskip som ikke kommer tilfel-dig.

Holm-Nilsen er ikke medlem av U.S. Han lar seg sogar arrestere av og til. På den måten får han høve til å utopi-onere folk innen fengsle. Vi vil opp-fordre til å være på vakt mot slike karer. De virker ved første leilighet så tillitsfulle, men hensikten trer desverre klart i dagen senere.

Der advares mot skraphandler Dønnun, Dønnun. Han er ansatt i det si-vile norske overvåkningspoliti som spi-on. Han har allerede sendt anmeldelse på enkelte personer. Herr B. Dønnun var i sin tid en ivrig Barrat-tilhenger, men kastet ut på grunn av sedligstør-brytelse.

Korrupsjon.

Reklamefirmaet Herolden i Oslo har i lengre tid beveget seg på randen av konkur. Men da Kst. Sandberg ble sjef for Finansdepartementet, ble det streket bedre. Han gjorde det mesterstykket å skaffe Herolden et større kassakredit-lån. Herolden gies ser bekjent tv stats-rådens som Per Sandberg. Kst. Sandberg skreiffet dermed sin som monopol på offentlige annonser. Alle annonser som angår de tallrike offentlige forord-ninger, rasjoneringsbestemmelser, samt den overflødige reklame for den tvungne

arbeidstjeneste, går gjennom Herolden som får sine 17%. Det blir ingen dår-elig korttjeneste.

For direkte å vise hvorledes Herolden har bedret sin økonomi, kan det fortelles at Per Sandberg for en tid siden inviterte hele personalet i Herolden på Nasjonalteateret. Men personalet nektet å gå fordi det var det tyske gjestespill "Der Vogel-händler" de skulle overvære. Først da det ble truet med oppsigelse, or-klarte personalet seg villig til å gå i teater. Foruten billettene fikk personalet også overtidbetaling og middag!

I Tidens Tegn finner vi:

Det "vanstyrte" Norge.

I Norge er i de siste år, takket være vårt forklånede storting og det beaktalte demokratis interesse for landbruket gjort:

1. Nydyrket 1,5 mål vannsyk jord.
2. Grovret 600.000 mål vannsyk akter.
3. Opprettet 15.000 nye bruk med mere enn 20 mål.
4. Utvidet 3000 bruk hvis innmark er størst fra mellom 20 til 50 mål til mellom 50 og 100 mål.
5. Planteproduksjonen øket med 417 millioner forvordier.
6. Kvelstoffgjødselforbruket fire-doblet.

Den første kontingent danske ar-beidere er alt kommet til Norge. De kom til Oslo i løpet av siste helg og ble sendt til Trondheim med oks-tratog søndag middag den 25. mai. Det var en flokk på flere hundre. De var vervet ved danske arbeidskonto-ner under foregivende av at det i Norge ikke lenger fantes arbeids-leilighet! Det hersket almindelig for-bitroelse blandt den da de fikk be-skjed om hvordan det faktisk ligger an.

Den nye tid setter hjulene i-gang. -- Fra 21. juni er det beordret total streik i 8. uker ved sentlige tekstil og trikotasje-fabrikker. To av disse ukene betraktes som ferie med lønn, men i de øvrige 6 ukene blir arbeiderne ikke lønnet. For konfeksjonsindustrien er det beord-

to ukers stans, derav 2 uker som ferie med lønn.

Haakon Meyer og Kåre Rein skal på "studiereise" til Tyskland. Kåre Rein som er sekretær i Norges Handels- og kontorfunksjonærers forbund droppet opp i møtet som forbundets forretningsutvalg hadde og forlangte 14. dagers permisjon, pluss stipendium til gjennomføring av reisen. Forretningsutvalget lot ham få permisjon, men nektet enstemmig å bevilge noe stipendium.

Som et ledd i bestrøvelsene på å komme ille ønskede tillitsmenn tillivs må en oppfatte en ny henvendelse fra rikskornisær Terboven til Landsorganisasjonen. Det nye forlangende som de tyske herrer kommer med går ut på at de vil bli holdt a jour med nye tillitsmenn som tilsettes. De går endog så langt at de krever retten til godkjenning av nyvalgte tillitsmenn.

Dette freidige forlangende fortjener bare ett svar. Fagorganisasjonen må frabe seg dette fornyderskap!

Den kjente fagforeningsmann Gudmun Pedersen, Stavanger, er arrestert.

SPORT

"Ørn" Horten, (som innbyggerne kaller "Gribb", da den intet har å gjøre med den virkelige fotballklubb "Ørn") hadde på sin første kamp mot "Bragd", 30 tilskuere. Derav var 3 "nordmenn". Resten var utkommanderte tyskere. Sportsredaktøren i "Gjengangeren" ble avsatt et par dager etter p.g.a. sitt referat fra kampen.

Draktene hadde nazistene stjålet fra "Ørn". Tyveriet foregikk under politibeskyttelse! Før N.S. overtok klubben greide klubbens kassener Aas å bringe klubbens aktiva, pokaler o.l. ut av landet. Dette falt således ikke i hendene på nazistene.

Høyre bach til "Ørn" heter Harald Sandås. Han ble for tre måneder siden dømt for voldtekt mot en tolv år gammel pike i Tønsberg. Vi er avklåret fra å offentliggjøre nærmere detaljer da saken er blitt hemmeligholdt p.g.a. Sandås' medlemskap i N.S.

Den 45. år gamle, landskjente Ski- og fotballklubben, Lyn Oslo, er blitt oppløst og dens eiendom beslaglagt av Idrettsdepartementet. Departementet ga Harald Schjølberg "beundigelse" til å tre inn som formann i Lyn og organisere nytt styre. Samtlige medlemmer av det gamle styret nektet å tre inn i det nye styre. Schjølberg sendte deretter et "ulti natur" til hvert medlem av Lyn. Her krevde han svar innen 7 juni om medlemmene vilde bli stående og drive aktivt idrettsarbeide. Svaret var at det i løpet av en uke meldte seg ut 709 medlemmer!

Tjølve er også rammet på lignende måte som Lyn. Fotballklubben Skeid, Oslo sendte ganske enkelt inn sine idrettsdrakter til Idrettsdepartementet idet klubben opplyste at det ikke vil bli spilt fotball i år!

Ivar Ballangrud ble av ordføreren i Trondheim i møte med "Formennene" den 27. mai oppnevnt som medlem av en kommunal nevnd for idrett. Den 30. mai kunde en i et vindu til Ballangruds sportsforretning se et stort bilde av skøytekongen med alle hans medaljer. Under bilde var det hengt opp en skrivelse til "Adresseavisens" redaksjon, der Ballangrud ber avisen gjøre oppmerksom på at han ikke har vært spurt om han ønsket å delta i denne nevnd. Avisen hadde selvsagt ikke fått lov til å offentliggjøre Ballangruds protest, og han besørget det derfor selv på denne uredde måten.

Departementet har sendt ut følgende pålegg:

Med hjemmel i postreglementets paraf. 5 bestemmes at all post bestemt for idrettsforeninger i og utenfor Oslo og som ekspederes over Oslo, blir å tilbakeholde så statspolitiet kan få kontrollert den.

Postkontoret har derfor sendt ut følgende sirkulære: "Hemmelig"

All post som direkte er adressert til, eller på annen måte bestemt for idrettsforeninger i Oslo skal leveres til vaktstjefen.

Det gjelder ikke post som på forsiden er stemplet eller så det på annen måte fremgår hitfort fra: Norges Idrettsforbund eller Departementet for Arbeidstjeneste og idrett.

Reichborn-Kjennerud har ansatt den beryktede Poppe Pedersen som fotballtrener. Som leserne vil huske ble Poppe Pedersen idømt tre års fengsel

for pengeutpresning. Poppé Pedersens virkefelt som trener var først henlagt til Østfold. Til instruksjonen møtte det frem på dette sted 3 hirdgutter!

Riksmarsjen er blitt en ynkelig tjasko N.S. rekognerte i den første tiden med store papirtall, men de skjente siden at de hadde tatt for hardt i, idet tallene som ble oppgitt ble kontrollert.

Således viste det seg i Oslo den første marsjdagen at det tall som ble oppgitt lå altfor høyt - 1009 -. Vi talte 718 (allur 722). Andre dagen oppga N.T.B. deltagerantallet til 250. Vi talte 102!

Fra Trondheim meldes det at deltagerantallet i riksmarsjen var 168. Størsteparten var små barn!

Et stort tall har dog N.S. - guttene i arbeidstjenesten som beløper seg til 18.000 mann. De er utkommendert. Likevel kan Reichborn-Kjennerud med sitt forføreriske smil fortelle "selvfølgelig skal idretten baseres på frivillig delttagelse".

Ved hirdstaffeten ble det opplyst at det var 1400 betalende tilskuere samt flere hundre innbudte.

Det vinkelige tall lå mellom 500 og 600. Heri er iberegnet småhird, jentehird, guttehird, innbudte, tyskere og alt annet rask.

TEATER og Film

Som kjent har det hendt adskillig ting blandt kunstnerne i det siste. Vi skal derfor i korthet sammenfatte det som er skjedd.

I januar i år nottok skuespillerne en skrivelse fra Kulturdepartementet der det ble krevd at skuespillerne skulde opptre såvel i Kringkastingen som ved artistiske tilställninger, møter og private fester. Skuespillerne svarte at de som andre mennesker mente å ha krav på å få sin fritid respektert. Dette standpunkt ble godtatt av de tyske myndigheter.

Kringkastingen har stadig forsøkt å presse en rekke kjente skuespillere til å opptre. Tilslutt fikk Cerda Ring, Torc Segelocke, Lillener von Hanno, Elisabeth Gording, Georg Lohberg og Lasse Segelocke skriftlig forespørsel om de kunde påta seg oppgaver i Kringkastingen for sommeren.

Alle 6 erklarte at de var forhindret.

Onsdag den 21. mai ble det meddelt disse 6 i et møte med tyskerne at de for fremtiden var nektet enhver form for kunstnerisk virksomhet. Nyheten om at 6 av landets mest fremtredende skuespillere var satt utenfor, brøt seg som løpsild i Oslo. Skuespillerne i Oslo erklarte at de ikke vilde opptre når deres konserter ble behandlet på den måten. Samme kveld avlyste alle Oslo-teatrene sine forestillinger! Fra og med torsdag gjorde skuespillerne i Bergen og Trondheim felles sak med sine kolleger i Oslo.

Dette kom fulstendig overraskende på de tyske myndigheter. De stanset straks all utbetaling av gager og fond. Skuespillerforbundets kasse, alle fonds og legatmidler ble siden beslaglagt. Det dreier seg om et beløp på 3 millioner kroner. Påde Nasjonalhjelpen og Røde Kors samt Norsk Folkehjelp er forbudt å yde økonomisk hjelp!

De som er arrestert er følgende: Georg Lohberg, Lasse Segelocke, Harald Schwensen (skuespillerforbundets formann), Carsten Winger, Rolf Christensen, Stig Egde Nissen, Leif Juster, Gyvind Oyen, Georg Richter samtlige Oslo, videre Henri Kolstad og Emil Melbye Brekke, Trondheim, Hans Skjerve, Svein Kross og Ole Grepp, Bergen.

Georg Richter er sendt til Tyskland. Åse Bye som for tiden spiller i Sverige har fått alt sitt beslaglagt.

Willy Johansen fortjener å bli nevnt. Han angav og fikk arrestert Daffonrud som er tillitsmann i Chat Noire orkester. Daffonrud er senere blitt løslatt.

Det er mulig at tyskerne og N.S. vil forsøke å bryte skuespillerstreiken. Det er en selvbølge at disse kreditt- og fjerdorings teaterne som derved blir opprettet skal boykottes. Likelødes de tyske sjestespill.

Det ble sendt meldelse til politiet i Oslo forleden at politiets folk ville få gratisbilletter til seg og familien hvis de ville gå å se på "Der Vogelhändler". Det er tydelig liten interesse for tysk kunst i Oslo. Det viste seg at politiets interesse for forestillingen svarte til den som ellers er rådende blandt nordmenn. Praktisk talt ingen hadde "tid til å gå".

Forleden ble Oslo-pressen innbudt til en tysk festforestilling. I Aftenpostens avdeling som selger flere hundre tegnet det seg vistnok - tre - og i de andre avisene var tilslutningen like stor. De tyske verter hadde

en anelse om at det ikke var mange som kom til å reflektere på innbydelsen. De antydte derfor at hvis ikke avisene tok et fast antall billetter, vilde det skje visse ting.

Slik truer man det norske folk i teater, men man kan ikke tvinge oss til å applaudere til noe vi ikke ønsker å se.

Kinostreiken i Oslo er blitt et av de tydeligste tegn på folkesterringen. Vi gjengir nedenfor en oversikt over billettinntektene i Oslo for fire måneder, sammenholdt med inntektene for de samme måneder ifjor. (Colloseum unntatt):

	1940	1941
Des..... Kr.	525000,	Kr. 470000.-
Jan..... "	725000,	" 505000.-
Feb..... "	605000,	" 190000.-
Mars.... "	560000,	" 220000.-

Boykotten av tysk film gjorde seg gjeldene også i desember og januar. Fra 1. februar trådte så den egentlige kinostreik i kraft.

Streiken skal fortsettes over hele landet etter følgende retningslinjer:

1. Franske, svenske, danske underholdningsfilmer og trix. All tysk film skal boykottes!

2. Kinoer som kjører politisk propagandafilmer (N.S.-filmer, UFA-revyer som forfilmer eller lign.) skal ikke besøkes av noen god nordmann.

3. Hvis det gjøres forsøk på å smugle inn propagandefilm, skal publikum øyeblikkelig forlate lokalet!

Siden sist

Som bekjent ble det den 15. mai sendt Terboven en henvendelse hvor man gjorde ham oppsaksom på den uholdbare situasjon vårt folk er kommet opp i etter 8 måneders N.S.-styre. Brevet var undertegnet av representanter for 43 organisasjoner for arbeidere, tjenestemenn, næringslivet o.s.v.

Onsdag den 13. juni kl 11. ble de som hadde undertegnet brevet kalt til et møte i Stortingssalen. Terboven holdt en temelig ubehøvet og ulogisk tale. Han gav videre ordre til at følgende skulle arresteres:

Ludvik Buland (Arbeidernes faglige Landsorganisasjon), dr. Jørgen Berner (Den norske Lægeforening), Torbjørn Henriksen (Norsk kommuneforbund), Paul Frank (Norges Handelsstands Forbund) og Oskar Røine (Norsk Postforbund).

De mindre organisasjoner ble oppløst, mens de øvrige ble overtatt av kommisærer. Etter at rikskommisæren, hadde forlatt salen, innfant kst. Hagelin seg for å innsette de nye kommisærer, som på en rekke kom mæsjerende inn. Blandt kommisærene såes: prost Sigmund Feyling, Orvar Sæther, høyesterettsdommer Selmer o.s.v., den ynkeligste og sjofleste svingling mennesker som noen gang har satt sine ben i vår Stortingstol. - Videre ble det utstedt forordning om at utmeldelse av de berørte organisasjoner er forbudt.

Dette var Josef Terbovens sin svar på den ærlige og rekryggete henvendelse som vårt lands fremste menn hadde undertegnet, og som hele det norske folk stod bak.

Reklamefirmaet "Herolden" (se side 3) unnlater ikke å drive propaganda og angiveri på de lunaskeste måter. "Herolden" sendte for en tid siden ut et skriv til landets lærere og lærerinner og bad om en uttalelse om en bok Schüffler: "Krig mot kvinner og barn".

Svaret kunde sendes ufrankert i en lukket konvolutt som var vedlagt. Lærestanden hadde liten interesse av denne tyske propagandabok og ofte fikk "Herolden" helt andre svar enn ventet. Men mot disse anonyme brev hadde "Herolden" sikret seg. På innersiden av konvolutten var nemlig skrevet et lite nummer som en katalog røpet vedkommende.

VET DE

- at smørrasjonen i Belgia er for tiden 7,5 gr pr. individ pr. dag.

- at tyske soldater får utdelt kakelkort som gir dem adgang til å få smørbrød og kaker i nærsagt ubegrensede mengder.

- at grunnen til den skjerpede skotøyrasjonering er at tyskerne har rekvirert 500.000 par boksestøvler.

- at det i januar ble kjørt 800 tonn margarin fra Margarincentralen til tyskernes lagringsplass i Grønlic.

- at det er utbetalt 10 mill. kr. av statskassen til N.S.B. for transport av tyskere i tiden nov.-des. 1940.

- at Oslo Illustratikk utbetalt av statskassen den 20. mai 9000 kr. for propaganda.

- at gårdbruker Dehli-Laurentson på Hødemarken har meldt seg ut av N.S.